

Труба українського слова
на міській
американській землі

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807
Тел. YHC: HEnderson 4-1016

PIK LXI. Ч. 246. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СУБОТА, 28-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1953. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 246. VOL. LXI.

КРАЙОВА ПРОДУКЦІЯ В 1953 Р. МОЖЕ ДОСЯГ-НУТИ \$368,000,000,000

ВОНА БУДЕ ВИЩА НА 5% В ПОРІВНЯННІ З 1952 Р.; ТІЛЬКИ ПРИБУТОК ФАРМЕРІВ НИЖЧІЙ ВІД ПОПЕРЕДНІХ РОКІВ

Вашингтон. — Дирекція Федеральних Резерв повідомляє, що загальнонаціональна продукція в 1953 році може досягти 368,000,000,000 доларів і таким чином буде на 5 відсотків вища від загальної продукції в попередньому 1952 році. Особистий прибуток мас осягнути в цьому році суму 285,000,000,000 доларів, значить, буде вищий на 6 відсотків в порівнянні з 1952 роком. Тільки прибуток фермерів буде менший в порівнянні з попередніми роками. Він має становити 16,500,000,000 доларів, і це буде найнижчий прибуток фермерів від 1949 року. Зменшення фермерського прибутку, спричинене обнижженням цін на продукти сільськогосподарства з найбільшою турботою уряду не тільки в господарській, але і в політичній діяльності. Уряд сподівається, що це обнижження цін

АДМІРАЛ МЕНЦ ЗАСУДНУЄ РОСІЙСЬКИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ ТА ЙОГО АГЕНТІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Корейський амбасадор добачає подібність в українській і корейській боротьбі за волю; „мир через визволення!“ — закликає Армстронг на прийнятті в 10-тиріччя АБН

Нью Йорк. — Деякі „експерти“ в російських справах докладають багато зусиль, щоб звести на манівці справжню проблему наших діл, якщо є російський комуністичний імперіалізм, і обстоюють, що ми не повинні вмишуватися у внутрішні справи СРСР, бо це об'єднує повелені народи з режимом Кремлю! Чи можете ви уявити собі українців, грузинів, вірменів, білорусів, казаків, північних кавказців та інші неросійські народи, щоб вони могли об'єднатися з Кремлем в будь-якій справі? Вже сама спекуляція на такій можливості є чистим безглуздом. Немає іншого висноження, як тільки те, що люди, які поширюють таке загрозливе припущення, є або агентами Кремлю, завзятими пропагандистами світового дурацтва, або звичайними дурнями! — твердить адмірал Джордж Менц з Американського Комітету для визволення від більшовизму, промовляючи минулого четверга, 26-го листопада, на прийнятті в нагоди десятиріччя Антисов'єцького Вільного Народу (АБН). Прийняття було влаштоване очолюваним д-ром Нестором Процином Українським Відділом Американських Приятелів АБН і відбулося в репрезентативному готелі Валдорф-Асторія. Іншими промовцями на тому прийнятті був колишній конгресмен О. К. Армстронг, який доповідав, що світовою мрією можна добитися тільки через визволення повелених народів, корейський амбасадор Бен С. Лім, який добачав велику подібність в українській і корейській боротьбі за волю, проф. д-р С. Т. Пан, що підкреслював особливу загрозу з боку комунізму для Азії та Європи, проф. Лев Добрянський, що говорив „дещо про Росію“, та ціла низка представників поодиноких повелених Москвою народів, що висловлювали свої погляди на проблему спільної боротьби повелених народів проти комуністичного імперіалізму. Того ж вечора відбувся прийняття в готелі „Уайт-Манн“ за участю кількох осіб з адм. Іван Романовича з Вашингтону. У своїй привітальній промові він, як і адмірал Менц, закликав до АБН через своє безкомпромісне і бовсне ставлення до комуністичної загрози стигав на себе з різних боків велика очорнювання та наклепи. Адмірал Менц на цьому м. ін. говорив: „Мені присягнуло і я вважаю за честь, що може бути разом з ва-

„День Подяки“ в ЗДА і закордоном пройшов під знаком молитви

День 26-го листопада американський народ на землі Вашингтона і в цілому світі святкував вже 332 раз свій „День Подяки“ майже в той самий спосіб, як це робили його предки 1621 року, коли теперішні дядьки Боготі за те, що зіслав їм гарний урожай. Провідник Айзенгауер разом з родиною був на Богослужбі в церкві в Атланті, в стейті Джорджія, а після того за сьомою традиційним звичаєм до святкового обіду, який складався з індики та інших Боготі дарів, які ростуть на американській землі. Президент перед обідом промовляв через телевізійні та радіо станції і публічно дякував Боготі за те, що його син і сини багатьох американських родин, щасливо повернулися з корейської війни. Він висловив надію, що американський народ, який не буде потребувати йти на нову війну, Святкував „День Подяки“ всі міста й села ЗДА. Закордоном американці відвідували церкви, де дякували Боготі за те, що зіслав їм дати в цьому році, і просили Божої опіки на майбутнє. В Римі американська амбасадорка Клер Вут Лус відчитала звернення президента Айзенгауера з приводу „Дня Подяки“ в американській церкві св. Павла. В Лондоні амбасадор Вінтроп Олдріч відзначав це свято з лютневими з'єднаннями. Подібно святкували цей день американці і в інших містах закордоном. Всі американські військові частини в Корей та в інших державах світу мали спільний обід о 12 годині в полудне.

МОСКВА ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ІЗ ЗАХОДОМ ЗАХІД З ПІДОЗРІННЯМ РОЗГЛЯДАЄ СОВЕТСЬКІ УМОВИ

Лондон. — Советський уряд заявив про свою згоду взяти участь у конференції з репрезентантами З'єднаних Держав, Англії і Франції, не кажучи — зрештою — чи він має на увазі „високий“ чи „низький“ рівень оцих репрезентантів (голів держав, чи лише міністрів закордонних справ). У советській ноті, доручений амбасадором трьох названих західних великодержав у Москві, не сказано про час конференції, зате пропонується конкретне перевезення в Берлін. Поза тим, що ця советська нота має 8 сторінок, невідомо, чи ніякі інші подробиці. Московське радіо заповніло проголошення тексту советської ноти на день 28 листопада ц. р. Перші коментарі західної преси до цієї події такі, що Совети рішили внести свою згоду на конференцію чотирьох — абилю незгоди між західними альянтами. Дотеперішні негативні відповіді Совітів на пропозиції спільних нарад цементували Захід. Совети, побачивши негативні для себе наслідки своєї останньої відмови і відповіді і небезпеку, що ця відповідь спришпінить реалізацію західно-європейської спільноти й озброєння Німеччини, рішили, очевидно, — своїм жестом вплинути на ті французькі й ліво-англійські пропозиції.

Губернатор Персонс проголосив Стівенсона кандидатом в 1956 році

Монтгомері, Алабама. — Губернатор Алабами Гордон Персонс на неофіційних зборах демократів в залі сестер Палати Репрезентантів — проголосив, що Адлей Стівенсон, цей „великий американець“, бий мого демократи організують дружини, яка напевно переможе в президентських виборах 1956 року. „Сьогодні, казав губернатор Персонс, з дол Бог, ми стоїмо коло майбутнього президента ЗДА.“ Сам переможений демократичний кандидат на президента в виборах 1952 року не заявив про свій намір кандидувати на президента при наступних виборах, а тільки пообіцяв працювати з усіх сил для партійного об'єднання всіх демократичних груп, щоб зменшити розрив між південними і північними членами Демократичної партії. Стівенсон сказав: „Дні нашої мейн-пороховни“, і доля цього великого світу „залежить від мудрості демократичної партії, коли вона знову об'єднає владу.“

Демократи закидають республіканцям план зруйнувати соціальне забезпечення

Вашингтон. — Демократичні конгресмени, члени конгресових комісій, які займаються справами соціального забезпечення, заявляють, що республіканці змагаються до того, щоб зруйнувати соціальне забезпечення. Ці обвинувачення проголошено в зв'язку з тим, що Конгресова Підкомісія Спосібів і Метод Запідки, а не протесту буючого комісара Соціальної Безпеки Артура Дж. Алтмейера на свідка перед цю підкомісію. Конгресмен Герман П. Ебергартер за-

Найбільше атомової зброї

Об'єднані Нації, Н. Я. — Советський делегат в Об'єднаних Націях, Андрей Випинський заявив, що СССР уже випередив західні великодержави в продукції атомової зброї. Свою заяву він склав безпосередньо перед тим, як Комісія ООН для справ політичних і безпеки відкинула советську пропозицію про негайну заборону вживати атомової і водневої бомби. Делегати ООН вислухали промову Випинського з зацікавленням, але не проявили ніякого схвалення, вважаючи її лише за ще один пропагандистський маневр, узгоджений з усією пропагандивною акцією комуністів. В останніх днях східно-німецький прем'єр Ульбріхт заявив теж, що „нема сумніву, що СССР виробляє атомову зброю“.

Франція стоїть перед новою важкою кризою

Париж. — У Франції парламентна дебата над політикою у відношенні до європейської політичної спільноти, оборонного пакту і спільної з німцями та іншими державами європейської армії. Прем'єр Лянісі відмовився зобов'язатися перед де-Голлестами, що він не прийме ніяких трижкових зобов'язань на конференції в Бермудах, бо це обнижило б його престиж на цій конференції. Він загрозив диміцією, якщо не матиме за достовірності. До цього часу, впровадив останніх семи років Франція 18 разів змінювала свій уряд. Нова криза уряду за три тижні перед виборами президента і за тижень перед запланованою конференцією в Бермудах була б страшним ударом по престижу цієї держави. Тому, здаючи собі раду вже тепер, наприкінці цього тижня, після того, як прем'єр Лянісі зажадав довіри від парламенту, як передумови для свого виходу з Бермуд, на конференцію з найвищими представниками ЗДА і Англії. Таким чином ключ до ситуації опинився в руках прибічників генерала Де Голля. З одного боку, вони є членами теперішнього уряду-

Бельгія ратифікувала європейський оборонний пакт

Брюссель. — Більшість 99 членів соціал-християнської партії, 6 комуністів і 4 ліберали. Бельгія є третьою державою, що ратифікувала цей пакт: раніше зробили це вже Німеччина й Голландія. У Німеччині треба ще перевести переклад усіх попередніх застережень, що їх висувала бельгійська публічна опінія, яка стоїть все ще під враженням двох неспроможених німецьких інвазій в 1914 і 1939 років, що спричинили окупацію і спустошення краю. Проти прийняття цього пакту голосували 30 соціалістів, 9 чле-

Конференція у Гаазі під знаком несприятливості Франції

Гаага. — Конференція 6-ти західних держав так званої спільноти Шумана (сталевиробничої спільноти), що її автором був кол. міністр закордонних справ Франції Шуман, збиралася у Гаазі для продовження нарад над реалізацією політичної спільноти цих 6-ти держав із спільним надпарламентом і надурядом та спільною європейською армією. Головною частину нарад забрала дискусія над тим, в якому взаємному відношенні має бути політична рада цієї спільноти до спільної армії. У конференції беруть участь 5 міністрів закордонних справ, між ними німецький канцлер Аденауер і італійський прем'єр Пелла. Зате нема французького міністра закордонних справ Бідо, який не прийняв унаслідок розбіжностей думок у французькому парламенті. Тому теж не могла відбутися конференція Аденауера з Бідо у справі Зарпінци. Попозуміння у справі Зарпінци є однією з передумов Франції для ратифікування оборонного пакту, як інтегральної частини західно-європейської політичної і військової спільноти.

Президент Рі вїхав на нараду до Чіанг Кай-шека

Панмунджом. — У зв'язку з тим, що справа повелених неопоротців, як і сама підготовка конференції у справі мирової конференції про Корею зайшли в сліпу вулицю, — відбулися наради між високими південно-корейськими й американськими чинниками. У цих нарадах взяли участь між іншим президент Сянгман Рі, американський амбасадор Бріггс, командувач 8-ї американської армії генерал Тейлор і представники ООН і ЗДА. Артур Дін. Про зміст і наслідки нарад не подано ніяких відомостей, сказано лише, що це були „корейські справи“. Тим часом президент Південної Кореї Сянгман Рі вїхав на Форуму відвідати президента Чіанг Кай-шека. Формально це є ревізія національно-китайського президентства, який чотири роки тому колонії Кенія, охоплену терористичним рухом Мау-Мая. — Скінено знову 4 бомби по 1000 фунтів і 36 півтонних бомб, після чого обстріляно територію з скорострілими.

Бельгія ратифікувала європейський оборонний пакт

Брюссель. — Більшість 99 членів соціал-християнської партії, 6 комуністів і 4 ліберали. Бельгія є третьою державою, що ратифікувала цей пакт: раніше зробили це вже Німеччина й Голландія. У Німеччині треба ще перевести переклад усіх попередніх застережень, що їх висувала бельгійська публічна опінія, яка стоїть все ще під враженням двох неспроможених німецьких інвазій в 1914 і 1939 років, що спричинили окупацію і спустошення краю. Проти прийняття цього пакту голосували 30 соціалістів, 9 чле-

Стассен заявляє про можливість обмеження допомоги Європі

Вашингтон. — Директор Адміністрації З і кордонних Операций, Гарольд Е. Стассен після повороту з Європи заявив, що можна буде значно обмежити господарську й військову допомогу Європі в найближчому бюджеті ЗДА, на фінансовий рік, що починається 1 липня 1954 року. Стассен склав цю заяву після того, як повернувся із зборів Організації для Європейської Економічної Співпраці в Парижі. Він твердить, що Європа зможе з меншою допомогою від ЗДА розбудувати свою оборону й господарство, але додає, що Іспанія, Греція, Туреччина й Франція потребують і надалі значної допомоги ЗДА.

Канада погоджується на свідчення Гузенка

Оттава, Канада. — Канадський уряд пішов назустріч американському проханню в справі дозволу на свідчення Ігореві Гузенкові. Він дозволив на приїзд членів Сенатської Підкомісії для Справ Внутрішньої Безпеки до Канади, але тільки під тією умовою, що переслухання відбуватимуться під канадським доглядом, і що Канада має право не дозволити публікації тих частин зйомки Гузенка, які визнає за секретні. Так заявив канадський міністр закордонних справ Лестер Б. Пірсон у нижній палаті парламенту, а всі члени кабінету його підтримали. Пірсон заявив, що в той спосіб розв'язано що делікатну справу. Але голова Сенатської Підкомісії для Внутрішньої Безпеки, сенатор Вільям Е. Дженкер недоволенний з такою розв'язкою справи і вже втретє звернувся до державного секретаря Джона Фостера Доллеса, щоб той інтерве-

В АМЕРИЦІ

- Рада Комісарів Дистрикту Колумбія вирішила скасувати расові обмеження в столиці держави і наказати приймати на працю службовців і робітників без огляду на расу, віросповідання або колір шкіри.
- Американці для Демократичної Акції вислали похвалу секретарів лютетства Гарольду Е. Талботу за те, що скасував задуване звільнення з військової служби лютетанта лютетства Міла Радловача тому тільки, що його батько і сестра мають зв'язки з комуністами.
- Крайова Рада для вивчення робітничої сили досліджує, чи зміни на ринку праці, які виникли в зв'язку з тим, що третина робітників у ЗДА працює в сільськогосподарській роботі, впливають на економіку країни.
- Федеральна Посереднича Служба сприяла до того, щоб відкласти страйк на автобусних лініях „Сірої Собачки“ („Грейгауд“), який мав початися саме перед „Днем Подяки“. Цей страйк може початися 2 грудня, якщо не трієть до порозуміння між робітниками і підприємством.
- Американська Федерация Праці відкинула пропозицію Конгресу Індустриальних Робітників, щоб разом утримувати в Європі і на Далекому Сході спільні станції для боротьби проти комуністичних впливів між робітниками. Досі обидві ці організації мали самостійні станції для цієї цілі.
- Індекс цін споживчих товарів знову піднісся на 0.2 відсотка від половини вересня до половини жовтня і становить тепер 115 в порівнянні з ціною 1947-1949, коли індекс становив 100. Внаслідок трьох останніх місячних підйомів цін — мільйон автомобільних робітників дотримує 2 центову підвищення платні на годину.

В СВІТІ

- Шігеру Ношіда, японський прем'єр дістав листа, в якому погрожує його вбити. Припускають, що цього листа вивели скрайні праві японські націоналісти. Поліція збільшила персональну охорону прем'єра.
- В середині і північній Японії відбувся легкий землетрус. Згинув один чоловік. Його поразив на смерть зрізаний електричний дріт з високою напругою струму.
- Но Кіок Сук, поручник пілотно-корейського лютетства, що доставив американців в Корею бойовий літак російської продукції, одержить призначення за такий подвиг 100,000 доларів, але не цілістю в гроші. Частину цієї суми призначено на його науку в американській технічній школі.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPIPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00 One year \$10.00	
На пів року \$5.25 Six months \$5.25	
На три місяці \$2.75 Three months \$2.75	
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.	
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.	
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.	

СЛОВА І ДІЛА

Москва говорить про мир, Америка для миру працює — стверджують американські представники в Об'єднаних Націях, посол Генрі Кебот Ладжа, у своєму останньому виступі в цій міжнародній організації, обвинувачуючи рівночасно СРСР у війні, а намагаючись насильно повалити 3-й Єдиний Держави та в змові на наше знищення. Заяву посла Ладжу можна підтвердити безліччю доказів і фактів з американської і совєтської міжнародної політики. Наведімо тільки деякі з них.

3-й Єдиний Держави визнали совєтський режим 20 років тому під тиском умов, що Москва не вставляла в внутрішні американські справи, так само, як і Америка не вставляла в совєтські. Америка впродовж двох років точно дотримувалася цієї постанови і навіть впливала в цьому напрямку на інших, тим часом Москва, як це тепер підтверджують факти, з тією лише думкою і наважливо дипломатичні зв'язки з Америкою, щоб використати їх для підвільної роботи проти неї. Добру нагоду до цього дає, зокрема, совєтсько-американський воєнний союз, і тоді, коли Америка величезним коштом крові і майна рятувала Москву з крижаних обіймів 2-го воєнного співмовника Гітлера, ця сама Москва, використовуючи кон'юнктуру, звинуватила своє п'ятиколонно-шпигунське відношення до США за пазухою Америки.

Не менш прорічисті факти на підтвердження підступно-зрадницької воєнної політики Москви можна навести і з міжнародних відносин. Справа Об'єднаних Націй, що їх парадокс совєтське „вето“, порушення воєнних і післявоєнних договорів, окупаційна політика в Німеччині і Австрії, загарабання країн східної, центральної і південної Європи, війна в Кореї, совєтська політика на Близькому й Далекому Сході, совєтське відношення до постійно повторюваних американських пропозицій про роззброєння і, нарешті, совєтська пропаганда ненависті до 3-х Єдиних Держав — все це тільки деякі ланки з довжелезного ланцюга совєтської агресивної політики супроти 3-х Єдиних Держав та вільного світу.

Ці внутрішні і зовнішні совєтська агресія супроти Америки продовжують, з нею тільки різниці, що Америка сьогодні вже здала собі з нею справу і вживає відповідних оборонних заходів. І ці власне оборонні заходи називає Москва „підготовкою до агресії“ та причиною „міжнародного напруження“, прикидаючи рівночасно свою агресивну політику об'єднаними фразами про мир.

З приходом до влади республіканської адміністрації, в Америці відбувається поступовий зворот від дотеперішньої політики здержування більшовизму до політики визволення від більшовизму. Але й в цьому відношенні Америка є аж занадто консервативна і все ще обмишується тільки до „моральної підтримки“ вільних змагань глобальних Москви народів, признаючи їм тільки принципово право на такі змагання, але не надаючи їм змаганням жадної конкретної допомоги і навіть не займаючи справедливого ставлення до майбутнього укладу на просторі теперішнього Совєтського Союзу. Що більше, в Америці все ще мають голос і деякі офіційні підтримки білі еміграційні представники російського імперіалізму, які тільки доповнюють агресивну політику Кремлю там, де вона вживається.

Не може бути двох думок, що тоді, коли Москва тільки дорить про мир, а на ділі приготувалася агресії, 3-й Єдиний Держави працюють для миру. Але при цьому треба висловити одне застереження: Америка не робить того всього, що необхідно для миру зробити. І так, як одною з головних дійсних совєтської агресії є — згідно з твердженням Ладжу і як це доводять факти — „намагання насильно повалити 3-й Єдиний Держави“ та змова на знищення Америки, так одною з найголовніших дійсних американської праці для миру, поруч скріплення власної оборони та оборони вільного світу, повинна бути в першу чергу активна підтримка вільних змагань українського та інших поневолених Москвою народів. Не бачимо жадної причини ані виправдання на те, чому американська офіційна політика не мала б уділити у визнанні зв'язки як „Ахиллеву п'яту“ совєтської імперії — її національну проблему і не використати вільних рухів поневолених народів для послаблення совєтського агресора, отже для справи миру.

Треба признати, що і в цьому напрямку спостерігається в американській політиці деякий корисний зворот, але він все ще далекий від того, чого вимагала б справа американської безпеки і світового миру.

ПРОБЛЕМИ ЕМІГРАЦІЇ З ЄВРОПИ

В українських часописах часто читаємо про всякі заходи американської влади в справі допущення до США європейських втікачів з-поза залізної застави. Спеціальну увагу звертає на себе оповіщення сен. Пат МекКаррана про можливість допущення до США переміщених осіб, що бажать приїхати на завірення громадян США, як робітників в спеціальних ділянках. Та водночас в цьому оповіщенні згадано різноманітні труднощі, які, в теперішніх обставинах, дуже важко побороти. Виглядає, що з 214 тисяч втікачів лише мала горстка українців буде допущена в наступних трьох роках, впродовж яких надзвичайний імміграційний закон буде діяти.

Українські іммігранти в США і громадяни українського роду мусять поважно пригадуватися над цією справою. Ідеться, з одного боку, про збільшення нашої американсько-української спільноти, а з другого боку про врятування життя людей, які залишаються на другому боці Атлантичного океану.

Не зважаючи на всі труднощі, українська спільнота в США все таки творить найсильнішу частину українського елементу, що опинився по західній стороні залізної застави, і тому її обов'язком є присвятити цій справі більше уваги, ніж усяким іншим поточним справам. Це не дрібниця, чи якийсь життєвий вартість, чи ні, навіть при теперішньому байдужині світу до вартості людини, як одиниці. Крім того, треба собі ясно сказати, що українська громада в Америці має теж обов'язок перевернути на себе відповідальність за підшукування засобів та способів для збереження тієї частини українського народу, що опинилася у вільному світі.

Виходячи з такої точки погляду, треба взяти до уваги вирішення еміграційної політики засадничо, а не тільки придумування практичних методів спровадження українських втікачів до Америки.

У першу чергу треба застосувати над тим, що зробили з українцями в Європі чи в інших частинах світу, коли вони не будуть в спроможності відповісти законним вимогам США і не матимуть надії виїхати з країни, де вони тепер перебувають. Далі виникає питання, чи загалом варт зосереджувати наші зусилля виключно на імміграції до США, чи може краще, або хоч би з такими самими зусиллями піддати про переїзд української еміграції з Європи до країн поза США, в яких люди українського роду мали б забезпечення всебічного розвитку та існування.

У неділю 22 листопада брат президента США, д-р Милтон С. Айзенгавер, проголосив спостереження з своєї п'ятиденної подорожі по латинсько-американських країнах, тобто країнах Південної Америки, яку він відвідав минулого літа з доручення президента США. У своєму звіті д-р Милтон Айзенгавер стверджує, що супроти країн Пів-

денної Америки теперішній уряд США мусять скласти нові політичні засади та підходи про відповідне законодавство, щоб уможливити культурні й економічні зв'язки між Північною й Південною Америкою. Великі щоденні пресистави багатьох українців, заявляючи, що це — „справді пекуча справа“.

Якщо йдеться про становище української спільноти в США, то вона повинна зі свого боку приглядатися до можливостей ширших і тісніших зв'язків між тутешньою імміграцією і імміграцією, а радше громадянами українського роду в південно-американських країнах. Українська спільнота настільки поступила в цій справі вперед, що вже від 1946 р. має Панамаріканську Українську Конференцію, яка охоплює всю Західню півкулю і має готовий апарат для втримування зв'язків з українським елементом цілої Західньої гемісфери.

Не шкодить при цій нагоді пригадати, що американські кореспонденти, особливо рес-

Михайло Лоза

БАЗАР

Поняття „Базар“ набрало вже у нас символічного значення. Але, щоб зрозуміти, гаразд увесь зміст цього символу, належить познайомитися з реальними подіями, які закінчилися трагедією під Базаром.

В листопаді 1920 року, після того, як між Польщею і більшовиками прийшли до перемир'я, армія УНР — зраджені поляками і не маючи сили далі протиставитися ворогові, залилася терени Східної України і переходила польський та румунський кордони. Польська й румунська влади інтернують українських вояків і розміщують по таборах. Головні командири української армії та уряд УНР теж перейшли до Польщі. Над Україною знову запалав ворог.

Хоч українська армія відступила, то проте не склав зброї український народ. Загон українських повстанців продовжували боротьбу. Відомі ці боротьби доводили до таборів інтернованих українських вояків в Польщі й Румунії. Командування української армії, йдучи назустріч настроям і бажанням воїнів, дав дозвіл на організацію так званого Другого Зимового Походу. Командування передано генерал-хорунжому Юркову Тютюннику.

Весна й літо 1921 року пішли на підготовку до повстання. Ю. Тютюнник об'їжджав особисто табори інтернованих, проводив тасмі наради, мобілізував сили до нового змагання. Штаб наладив тісний контакт з Україною, щоб спільно повстанським діям, які там проходили, надати планового характеру. Посилялись туди люди з певними директивами, то знову в Україну прибували кур'єри до штабу. За твердженням сотника Петра Ващенка („До

публикаційний „Нью Йорк Геральд Трибюн“, звертають спеціальну увагу на Бразилію, як на „популярний вихід“ для надміру населення з інших країн. Іммігранти різних національностей продовжують прибувати головним чином до Португалії, Італії, Німеччини, Голландії, Іспанії, Греції й Японії. Бразилія прийняла минулого року 85,000 нових іммігрантів і може прийняти у себе ще більшу кількість, якщо знайдуться засоби для фінансування їхнього переміщення. Кореспондент загальної газети, А. Т. Стил, твердить, що Бразилія могла б дати пристановище мільйонам нових іммігрантів на своїх пустих і напівпустих просторах.

Українці в Бразилії настільки поросли в силу, що зможуть допомогти при підшуванні відповідних околиць для нових поселенців.

З Європи надходять вісті про втручання міжнародних комісій в справі можливості поселення нових іммігрантів в сусідніх країнах Південної Америки. Це все становить матеріал для роботи і вирішення відповідальних українських установ, організацій та одиниць.

Семен Демидчук

низував свою групу на зразок регулярної армії, навіть з обом і малими кадрами цивільного управління. Помилковість такого підходу до справи виявилася зараз же по переході кордону. Поправляючи справу, як кажуть „на ходу“ було вже запізно. Волинська група вже з перших днів після переходу кордону вступила у важкі бої з ворогом — так, що реорганізувати її не було вже ані часу, ані змоги. (О. Шпильний: „Базар“, „За державність“ III-114-115).

Польсько-совєтський кордон Волинська група перейшла вночі проти 5 листопада. Першою більшовською метою генерала Тютюнника було м. Коростень. Околиці Коростеня були успішно обчищені від більшовиків і повстанців без значних перешкод увійшли до міста. Перший уніфікований загін командувача полковника Ступницького. Йому вдалося захопити штаб 183-ї більшовицької бригади, розбитий мільціо, злізнути на Чика, вилупити в'язнів та захопити багато зброї. Другий загін, яким командував підполковник Ремболович, здобув в тому часі стацію і поперетинав телефонічні сполучення. Під натиском нової ешелону червоноармійців, що саме надійшли з Києва, загін Ремболовича відступив до міста, щоб злучитися з загonom Ступницького. Не знаючи на відступ Ремболовича, головні сили Волинської групи почали наступ на стацію, відкидаючи червоноармійців, які прибули новим ешелonom. Перевага спочатку була по боці повстанців. В їх руки попало багато боєприпасів та 300 полонених.

Однак більшовики скоро побачили, що повстанців багато і розпочали протинаступ. Тоді Тютюнник дав наказ відступати. Не було змоги навіть забрати зброю, яка попала в руки повстанцям.

Після відступу з-під Коростеня Волинська група поділялася до села Михайлівки. Там (Закінчення на стор. 3)

КОРОЛЕВА ВИЇХАЛА В ПОДОРОЖ

Візді Єлисавети II в підкорюванні доволу світу заступав знову цілий комплекс питань, зв'язаних одночасно з британським союзом автономних і самостійних держав, злучених з англійськими островами в одній імперії, як теж із монархічним устроєм тієї країни. Вел англомовні часописи, які з цієї нагоди принесли навіяні сенсационні до молоді королеви статті, — односторонні в тому, що зазначає право, панівне в Англії, з більшою силою і авторитетом визначає взаємини між династією і народом, так само як почуття взаємної користі має більше значення для вдержування різних держав і народів всередині британської спільноти, аніж усі закони й договори.

Немає країни у світі, де традиція була б так глибоко закорінена, як в Англії. Ця традиція не є маніфестом, а традиція, але частинною життя кожної сірої англійської людини. Традиційні звичаї, пов'язані з королівським домом, парламентом, місцевою самоуправою і всім церемоніальним, а звичайна праця накла-

дають на англійського монарха такі численні обов'язки, що життя його зовсім не є ані тихе, ані солодке. Так звана репрезентативна функція Єлисавети II мусять вітати і дати від одного до другого так званої „королівської милости“ — відіраючи вистави квітів та вистави образів, бути при посвячанні робітничих домі, при спусканні на воду нового корабля, на ювілеях армійських полків, на сотнях і тисячах преріжних інших традиційних та принагідних церемоніях в Лондоні і в інших чи менших англійських містах та містечках. Рік-річно вона мусять брати участь в преріжних бенкетах і прийняттях, на спортивних імпрезах і баллах. Вона мусять приймати безліч відвідувачів на стереотипних аудієнціях, і завжди знати, котра аудієнція має менше значення і що кому сказати. До того вона мусять бути завжди змішана та привітна і справляти на кожного враження абсолютної „доброти“ людини, щоб не захитати англійської приповідки „щаслива, як королева“.

Вона мусять точно орієнтуватися в кожній із тих „подій“, в якій приймає участь, бо, тільки виказуючись знанням даної справи, може здобувати собі авторитет. А тому, що таких нагод з бують тисячі щодня, то й пізнає вона масу різних справ і середовищ і зустрічається з нею безпосередньо маси людей із різних міст і містечок, преріжних фавів і середовищ.

Поруч з цими обов'язками „ходити в народ“, королева мусять кожного четверга приймати прем'єр-міністра для офіційного вислуховання згоди про найважливіші державні справи. Очевидно, що з деной преси, яку й реферують, і від своїх секретарів і дорадників вона в курсі всіх краєвих і міжнародних справ. Королева має конституційне право не тільки радитися прем'єра, але й

самій дораджувати йому, підбадьорувати, дорадувати або відкидати його сугестії, піддавати власні перестерігати проти протистів, що їх чує. Від особистого „дана“ і до свідку англійського монарха та його індивідуальності залежить його реальний вплив на хід англійської політики. Вплив батька, Єлисавети II, Юрія VI, був великий, але дід, Юрія V, був дуже великий. Відомо теж, що у глибокій кризі, яка додела до абдикації Едварда VIII (його одруження з розведеною американкою Стімпсон), вирішну роль відіграв „батько“ тодішнього консервативного прем'єра Болдвіна перед індивідуальністю того короля і його особливим захопленням соціальними реформами в Німеччині. Сьогодні політичний вплив Єлисавети ще не є великий, бо вона лише недавно стала володаркою, а занадто молода і не має відповідного політичного досвіду, особливо в порівнянні з віком і досвідом Вікторії Черчилль. Але безумовно той вплив буде збільшуватися, а досвід і пізнання державних справ, здобуті з таких подорожей, як ця теперішня, швидко зростатимуть.

Теперішню подорож доволу світу Єлисавети II відбуває не для своєї прискрестності. Попереджає тріку подорож довогочасна дипломатична акція. Немає найближчого сумніву, що англійський уряд вирішив „бути використати популярність могої королеви й її особистий чар для тісних пов'язань з закордонними країнами британської спільноти. Вона виїхала на Бермуди, до Джамейки, на острови Фіджі, Тонга, Нової Зеландії, Австралії, до Кокосових Островів і Цейлону. Ця подорож не буде обмежуватися до участі в офіційних „приняттях“ у найвищих достойних самостійних і автономних частинах Великої Британії і до сидження за бенкетними столами, але передбачає теж подорож вглиб цих країн, щоб зустрітися з якомога більшими масами їх населення. Бо Лондон знає, що в нинішніх часах маси, а не верхівка рішають про політичну спільноту і тугість імперії. Цей британський патріотизм в Австралії, Нової Зеландії, на Цейлоні чи Бермудах є таким самим політичним чудом, як зберігання „анахронічних“ звичаїв в Англії в часах соціалізму і комунізму. Однак не тільки в цих країнах, але й в південній Африці, що плекає культ протипанглійського борця за свободу Ома Крюгера, в Індії, що обожнює протипанглійського борця за свободу Махатму Ганді, і в молодій державі Пакистану, що саме тепер хоче проголосити себе республікою, є глибоке зрозуміння великої влади політичної і господарської користі з принагідності до того союзу країн Британії, що його спав символ спільної королеви.

За англійським звичаєм правом, більше, як за законом, наступник престолу не може залишати країни водночас із володарем. Тому діти королеви залишилися вдома. Вона повернулася до них щодня 15 травня наступного року. Тим часом англійський народ і всі народи країн, до яких їхатиме, королева, житимуть подробностями про цю подорож, будуть хвилюватися ними, жінки не змишуватимуть іншої теми взагалі для щоденних розмов, буде втворюватися настрий і будуть затиснутися ті найкращі вузли з усіх вузлів, якими є людське і пошана до рідного авторитету. У цій атмосфері традиційної „лад сівдів квін“ не є пустим згуком, а злукон, що глибоко вглибини англійських „сердць“ і товаришить королеві в її подорожі.

Слатін дотримав слова. Вже наступного дня він сковався Кордулю з панною Ідею Фокнер, яка працювала секретаркою в американському консулі. Тридцятирічна панянка — ця весела американочка з грубо підмально-

риш Тимофій Митрофанович, який щоденно приходив із новим рапортом.

І причина зла саме в ньому, в Кордулі. І тоді Слатін спокійно, — далі відважений у папороту за вікнами, сказав:

— Ви забуваєтеся, Тимофій Митрофанович. Ви розумієте свої обов'язки?

— Так, Вячеслав Лаврентівич! Наша ідея чиста і для її перемоги не треба брехні й провокації, — почав Кордуля моральну аргументацію, старуючись виправдати себе за свою неспроможність.

Слатін сидів, важко сперши на стіл, його товсті губи скривлялися у саркастичну усмішку, а в очах горіла лють. Він говорив рубаним голосом:

— Ви мені не кадіть проповідати. Не вам призначено складати моральний кодекс нашої правди. Наша правда в ударності і перемозі.

— Тоді, може, й нездібний я до цього? —

— Ха-ха-ха! — почав таки широким сміхом Слатін. — А тоді, вигадай! — Ви мусять робити роботу! — сказав твердо, і гострим поглядом прошив Кордулю. — Думайте, що втече? — запитав, як-

би дивуючись, що така думка могла бути в Кордулі.

Від нас ніхто не втече. Розумієте, Тимофій Митрофанович? Від нас ніхто не втік і не втече. Нам лише потрібно вас заденутивати перед місцевими властями і нам вас видадуть урядом, як злочинця. То ж і подумайте добре!

Я жду від вас кращих осягів. Слатін устав і відійшов. Кордуля теж підвівся і покинув каварню. Ішов залюдяним хідником і роздумував над своїм становищем.

— Так, Слатін добре сказав: втекти буде важко, і важко головню з уваги на нього.

Кордуля спинився на мості. Дивився вниз, де потужною течією прокочувалися руді води, які після кількох надцятих слітих днів у горах великим припливом залили русло ріки. На обох берегах стояли люди з довгими дрючками й вилковували з ріки все те, що захопила повінь, а головню дерев'яні бруси та дошки, складаючи їх у запас, як паливо на зиму. Товсті руді пурі, яких вода вимувала з каналів, шукали місця, щоб відтертися із струї, але люди на берегах били їх дрючками і гнали назад у воду.

І тоді в Кордулі виникла думка позбутися Слатіна. Ця думка зростає глибоко входила в його свідомість, і вже під час поворотної дороги переродилася у рішучу постанову:

— Позбутися Слатіна! Лише в той спосіб зможе він увільнитися від небажаної опії й почати нове життя.

Вони обидва зустрілися знову на умовленому місці. Замість уїзяти до каварні, Кордуля запропонував:

— Вячеслав Лаврентівич, ходімо перейдемо! Вільніше поговоримо!

— Пожальста! — відповів Слатін. — Прекрасна ідея!

Ішли дорогою над залізничною вулицею великої швейної дороги, що за плянами Гітлера мала сполучати Мюнхен із Києвом. Надходили вечір. Сонце червоним колом висіло над невеличким ліском, що притулювало до берега спокійного синього плеса ріки. Образок — білі, заліжені із кольорових втишок дитячою рукою.

Доходили до великого моста, що високо зависнув над рікою, і глибоко відкашли червоне повітря. Нагдо Слатін спинився, оберну-

ся до Кордулі і майже добрим голосом сказав:

— Князь цю думку, Тимофій Митрофанович!

Кордуля змивався. Відривав оглянувшись позаду себе і, поки спів пошебав відповісти, Слатін промовив:

— Бачите цю автомашину? — і показав рукою перед себе. — Це мене пильнують.

У віддалі сотні чи двох кроків посувалося повільно в їх напрямі темне авто. Кордуля розбудився.

— Для чого хочете мене позбутися, Тимофій Митрофанович?

— Для свободи! — вигукнув з досадою Кордуля і всадив руку в кишеню.

Слатін дивився на нього уважно, стоячи у віддалі кількох кроків з похолоною білою головою і, обсервуючи неспокійно та внутрішню розв'язку свого супутника, говорив спокійно й опановано:

— Так, ви це можете зробити. Але ви можете вбити лише Слатіна, а не нашу ідею. Розумієте? Наша ідея — світова ідея, масова ідея і не вбитим одним революційним пострілом. Сподіваюся, що ви мене добре зрозуміли, Тимофій Митрофанович, і я

вас не буду більше агітувати.

Слатін замах на хвилю, ніби набрав у груди повітря, а далі говорив по-діловому:

— Нам вас потрібно, ось що! Ми знаємо, що у вас думка емігрувати, ба навіть вим'ящене на листі переселення. І ми вам в цьому допоможемо.

Кордуля був здивований і це більше прибути, як людина, яка забавляла перескочити простір, і нагло усвідомила, що в неї нема ніг.

— Так, ми вам допоможемо емігрувати в Америку. Захотіли — будете там; побачите, що капіталістичне добро. Ми і там своїх людей потребуємо.

Кордуля був зловлений. Сонце безсило впадо, мов яблуко з галузі, поза темний паркан лісу. З берегів насунула у воду сіра п'яма, а далекі вогні заблмали зорі, мов відбиті в дзеркалі цятки від ліхтарів, які саме загорілися в місті.

Слатін дотримав слова. Вже наступного дня він сковався Кордулю з панною Ідею Фокнер, яка працювала секретаркою в американському консулі. Тридцятирічна панянка — ця весела американочка з грубо підмально-

ваними віями, устами й нігтями прийняв Кордулю з тою ввічливістю, якою обдаровують американці кожного зустрічного. Вона говорила поправно по-російськи, і Кордулі було легко з нею розмовитися. Вона широким зацікавила його справою, розпитувала про його життя під совєтським режимом і обіцяла зробити все, щоб він діяв скоро візу.

З консуляту вийшов Кордуля в піднесеному настрої. Високо на вежі стародавнього годинника показував дванадцять, і над містом неслися присміли звук органного кур'янту.

Остан Тарнавський

РАПОРТ ІНСПЕКТОРА БРАВНА

(3)

Ось вони обидва знову зустрілися в каварні „Базар“, в наріжній будівлі найрухливішої вулиці міста. Обидва діялися кризні шибиди великих вікон з такою пильністю, немовби перераховують пасажирів у передвигаючих мимо „тролейбусах“, а тим часом ведуть поважну і важливу розмову.

Не видно успіхів вайшої діяльності, Тимофій Митрофанович. Що ви на це?

— Важко! Важко тепер тому, що в таборах видають добрі харчі, а до того ж розкрилися нові перспективи еміграції за океан. А люди, зрозуміло, лише люди.

— Але нам треба відарити по національних почуваннях, розумієте? Підсутивши згадку про широкі степи, безмежне поле — ви знаєте, а тоді в контрасті поставити ці малі хитрісті баракки, обжиті колючим дротом.

— Це добре, Вячеслав Лав-

рентівич, але ці люди з не одного печі хліб їли. Іх не виймемо абичим. Проте, і вам відомо: вони не стерплять і одного доброго рішення про наш Союз, щоб гостро не зреагувати.

— Так, так, товаришу Кордуля, не просто, не просто. Це вам добре відомо. Вам треба якусь провокацію втілювати, щоб люди збунтувалися проти упрання табору, а тоді вже справа піде гладко. Гадаю, що не потрібно вам цього навчати вчитися...

Кордуля поглянув глибоким поглядом на Слатіна і впер

ДВІ УКРАЇНСЬКІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ — ЗУСТРІЛИСЯ...

Через тиждень після того, як "Свобода" відіслала нотатку про те, як совєтська делегація зникла з сіданку в честь м-м Паддзі, аби тільки не зустрілися з представниками української громади, доля знову зваляла їх до купи. Та цього разу, совєтські жінки дістали наказ не тікати й не ухвалити від розмови.

Сталося це на прийнятті в честь делегації Об'єднаних Націй, що його влаштував Комітет Міжнародної Гостинності при Національній Жіночій Раді Америки. Серед парі сожів була присутня і українська.

Прийняття відкрила коротким прийомом голова Національної Жіночої Ради, п. Шарлотта Лейден. Вона коротко зазначила основні цілі від завоювання в 1888 р. Національної Ради Жінок. Дотепер Раді Жінок існують по всіх країнах, а Міжнародна Рада Жінок — в центром в Женеві. П. Лейден підкреслила, що за сприяння Раді Жінок безперечно і не міряла тоді, що через неповних 70 р. жінку обертуть президенткою найвищої міжнародної організації. П. Лейден заявила, що для справжнього миру треба, щоб народи знаходили один одного, розуміли один одного і таким чином могли б виробити засади співпраці. Роль жінок в цьому процесі дуже велика, а Комітет Міжнародної Гостинності і створено для того, щоб дати жінкам нагоду по-знайомитися і зустрітися.

Після п. Лейден говорила п. Персон, що є віцепрезиденткою Міжнародної Ради Жінок і недавно повернулася з поїздки по країнах Азії. П. Персон розповіла враження від праці жінок в Індії, Пакистані, Лівані, Єгипті і Філіппінах. Промова її була переповнена гумористичними вставками і аллюзіями зауваженнями про характер країни і праці жінок в них.

На прийнятті були також делегатки і від підсовєтської України та Білорусі. Пані С. Галиччін та д-р К. Кахно виконали виступи, щоб поговорити з ними. Пані Галиччін промовила перша: — Як живе людина на нашій Україні? Чи тутжати за самостійною Україною?

Пані Хохол: — Самостійна Україна с. Вона с у тісній співпраці з братніми народами. Пані Галиччін: — Чи ти тісна співпраця з Росією не впливає на асиміляцію українського народу? Пані Хохол: — Ні! Головно по селах Україна процвітає, люди прагнуть до освіти і творяться високі школи з чисто українською викладавкою. Все поменальну змінюється. Хоч забере ще довший час.

П. Галиччін: — Якщо с самостійна Україна, то чому український народ постійно веде з урядом завазту боротьбу різними шляхами? За це без суду розстрілюють, засилають на Сибір, до концтаборів?

— Бувало таке — спокійно відповіла п. Хохол. — Це були люди, що хотіли повернути давню владу. — Яку давню владу? — нетерпеливо переривав п. Галиччін. — Значить, царат-царя?

Пані Хохол: — Ну от, бачте, так воно було. — Це вже кількоти неясна відповідь — каже п. Галиччін. — Ви мені хочете показати, що мільйони українського народу борються за царат, привернення царя? Я хочу Вам, пані Хохол, ясно і одверто ствердити, що весь український народ, де б він не жив, бажав собі самостійної Української держави, і в тому напрямку всі працюють, щоб раз на все звільнитися від московського бувиного ти та першого царя. Якщо там с така свобода і добробут, як Ви згадуєте, то чому совєт-

ко-большевницька влада не випускає туристів і відвідувачів, щоб на власні очі могли побачити життя в Україні?

Сьогодні в 20-му столітті на уковці, туристи, студенти їздять і відвідують кожну країну на світі, лише наша Україна замкнена московським ключем. От, два роки тому не вислало Об'єднання Українських Жіночих організацій Америки до Атен на Конгрес Міжнародної Ради Жінок, а відтак і відвідала багато інших країн. Перед в'їздом до кожного краю я полагодувала паспортні формальності протягом годин. Тільки в Україну не могла дістатися.

Тоді п. Хохол спокійно відповіла: — Було це так колись, а тепер все змінюється. Будь ласка, приїжджайте і відвідуйте Україну.

— Добре — продовжує п. Галиччін, — я хочу радо відвідати Україну, але хто мені поручить, що мене випустять і знову вернуся до Америки?

На це п. Хохол: — Чомусь так воно буває, що хто туди їде, то вже сам не хоче вертатися, а тому ніхто не вертається.

Розмову переривав друга представниця, п. Кахно.

П. Кахно запитала п-ю Хохол, як вона може говорити про добре життя в підсовєтській Україні, коли п. Кахно сама жила там і добре знає, які страхотні робилися в Україні. "Мого власного батька совєти заслали на Сибір, і там він згинув, а дядька живим замордували за часів совєщини".

На це п. Хохол могла тільки відповісти, вже пробіраючись до елементарної, що часом бувають помилки, але кожний уряд може робити помилки!

Та які ж це помилки — перервала п. Кахно. Мільйони таких "помилочок" було в той час. А голод в Україні? Це вже не поодинокі випадки. Моя мама їздила в Москву і звідти привозила хліб, бо в Москві було повно хліба, а в Україні трупи валялися на вулиці! — Але п. Хохол уже так поспішала, що тільки кинула у відповідь, що мовля, тепер живиться дуже добре — і вийшла.

Підсовєтська делегація пані Хохол намагалася створити враження, що між тим, що було перед смертю Сталіна, і тим, що с тепер від владою Маленкова, величезна різниця. Правда, вона не назвала імені померлого чи живого диктатора, але безгаву заявила, що тепер все змінилось на краще, що тепер все дуже добре, що Україна процвітає, що люди живуть і тишається. Звичайно, вона не навела — та й не могла навести жадного реального доказу, що саме там поліпшилося з приходом Маленкова до влади, і які саме з заходів Сталіна тепер скасовано.

В усякому разі, ця зустріч дає можливість припустити, що кліка нового диктатора старастяся заігнати, що він далеко кращий за Сталіна, що

відбуто воєнну нараду, в якій взяли участь: ген. Тютюнник, ген. Янченко, полк. Отмарштайн, підполк. Шрамченко, полк. Ступницький та полк. Сушко. Були думки, щоб тимчасово припинити дальший похід, а час використати на відпочинок та на відраження ранених воїнів. Ген. Тютюнник був за продовження рейду.

Так і зроблено. 11 листопада група була вже коло Радомисля. Захопити це місце не вдалося і треба було по-даватися далі на південь. Перетявши головний шлях Житомир-Київ, група прибула 13 листопада до села Войташівка. З іншими групами не тільки по не об'їжджалося, але й втратила з ними всякий зв'язок. Взявши ці обставини під увагу, штаб Повстанської Армії виніс рішення відступити в сторону польського кордону. За цим промовляв це брак одягу і зброї.

Від Войташівки група взяла напрям на північний схід, щоб таким способом змилити ворога, який, поповнивши на слід повстанців, почав готуватися до великої протинації.

За короткий час повстанці опинилися біля села Леонівки. Там вони мали пригоду, про яку слід згадати. Розташувалися в лісі на відпочинок, повстанці почули райтом в селі стрільницю і оклики: "ура", "слава". Було ясно, що в селі йде бій між більшовиками і якоюсь українською частиною. Як пізніше виявилось, цією частиною був Відділ Окремого Призначення полк. Палія, з котрим так дуже хотів об'єднатися ген. Тютюнник.

Волонська група, почувши, що в селі йде бій, поспішила на допомогу своїм, хоч як була втомлена. Вона захопила село разом з більшовиками і Відділом Окремого Призначення. Полк Палія думав на Волонську групу, що це надходить підкріплення для більшовиків, наказав відкрити вогонь і під його охороною

він все змінив на краще і т. д. Але світ уже отік чужими офіційними та запереченнями, що втратив до них всяку віру. А зокрема ми, українці, які мали нагоду або самі бачити те, що виробляти в іхніх же газетах, як вони тепер загальною Україну на становище "меншого брата", — не маємо жадних підстав сумніватися, що зміни в Україні йдуть не до кращого, а до далеко гіршого. Звичайно, біда п. Хохол, лікарка, що викладає в Київському медичному інституті і що, як сама сказала — стулилася вже за родиною і за Україною — мусить говорити те, що їй наказують, якщо хоче побачити ту родину і жити в тій Україні!

Пі-ні Хохол говорила чисто українською мовою.

Л. К.

БАЗАР

(Закінчення зі стор. 2-го)

відступити з села. Покинули село і більшовики під натиском Волонської групи. Як бачимо, припадок знів під селом Леонівки, дві бойові українські групи, що одна одну шукали, але несподівано й розвія. Сталося це 15 листопада 1921 року. Обидві ці групи не об'єдналися вже ніколи. Це було одною з причин трагедії під Базаром.

3-під Леонівки вирушила ген. Тютюнник з своєю групою на північний захід і дня 17 листопада став під селом Миски Мали. Більшовики командувалися натрапило на слід і розпочало ліквідаційну акцію. Волонська група опинилася в перестені. Там такі коло села Миски Мали, над річкою Звиздала, розгрався останній бій. Його наслідки для повстанців були дуже трагічні. Багато їх лягло на полі слави, багато поало в полон, а тільки мала частина з генеральним штабом про-рвалася з перестені і перейшла польський кордон. Повстанці розбили більшовицьку кавалерію під проводом Котовського.

Трагічна доля судилася тим повстанцям, що попали в полон. Спочатку їх згнано до церкви в Мисках, а згодом переведено до церкви в Базарі. Чека робила допити, катувала їх і — розуміється — заєдувала на кату смерті.

Дня 21 листопада 1921 року всі виведено всіх повстанців на поле біля Базару, там же раз прочитано широк, який кінчився таким модним у більшовиків: "розстрілять". До вироку був залучений список повстанців, який відчитано. Засуджених було 359. Перед виконанням присуду чекісти пробували намовляти повстанців, щоб покалялися та виявили тасмичні про повстанську акцію. За це "радянська влада їх промилує".

На більшовицькій провокації повстанці відповіли словами козака Шербака: "Я — козак 8-ої дивізії, Шербак, від себе і від козаків, яких знаю, кажу вам: ми бачимо, що нас чекає, і не боїмося смерті, але до нас служили не під'їмо. Коли ви нас поб'єте, знайте, що за нас помстяться весь український народ. А ко-ля до українських воїнів ді-ля чутка про вашу ганебну роботу, то за кров нашу во-ни будуть мстити все, що тільки має хоч малий зв'язок з вами, каторжани!"

По цих словах рознеслось по полі гриме "слава" і, як останній салют Україні, залунали слова національного гасла: "Слава Україні, слава українському народові". Слів загався з то-ростітним кулеметом. По я-ку мусь часі захитала пісня і стріли... Тільки з кривавої могили неслись стогони не-добитих людей. Один пов-станець мав ще настільки си-ли, що видерся з могили. Більшовики намагалися його добити, але зібрані селя-ни не дали вчинити варвар-ий пам'яті подію під Базаром.

З ТЕАТРУ

"ЗАГУБЛЕНИЙ СКАРБ" — нова музична комедія (Перед премьерою 29 листопада 1953 р. в Джерзі Сіті, Н. Дж.)

Наші театри "застартували" вранці ц. р. дуже похвально, дай Боже такими темпами продовжувати працю до кінця сезону. Ньюйорська Театральна Група, при спів-участі Олімпії Добровольської та Йосипа Гриняка, "поставила" немирущого "Мину Мазайла" — в Нью Йорку, Нью-арку та Філадельфії, і в ко-ному з цих міст "Гриняки" мали прекрасний успіх. Філа-дельфійський Ансамбль Акто-рів (режисер Шашарівський) об'їздить тепер край з п'єсою Гр. Лукицького "Інваліди".

А оце довідуюсь з газетних оголошень, що в неділю, 29 листопада, відбудеться в Джерзі Сіті прем'єра нової української музичної комедії п. л. "Загублений скарб".

Зацікавлений читач спи-тає — а хто ж ставить цю ко-медію — Ню Йорк, чи Філа-дельфія? Чи може в Джерзі Сіті постав ноий українсь-кий театр? Цікавим зрадчи-ком секрет: ні один, ні друге, ні третє. Комедія буде постав-лена трохи на бродвейській зразок: для її виставлення "продюсер" (він же й режі-сер), Мисон Чолган, заажа-жував гурт переважно профе-сійних акторів з Нью Йорку, Філадельфії і т. д., виключно "чужі" олімпозаводи для тієї п'єси. До участі в ній запро-шено також сеньйора наших театральних сцен. Йосипа Гр-иняка, який і виступить в ка-пітальній ролі таборового лі-каря п-на Печкітченка.

"Загублений скарб" і. А. Алексевича — це не тільки прем'єра першої музичної ко-медії цього талановитого ав-тора на американській землі. Це взагалі перша оригіналь-на українська п'єса, написана українським автором, тут в Америці. "Загублений скарб" — не гостра сатира на наші Табоний, республіки, й емі-граційний побут, переплітає тотемніми куплетами, аріями, тесейками, до яких музику компонував майстер легіо-ного жарву. Лев Гуменич і Богдан (Няко) Гіняк, Кри-чунівий лібретисти, а коме-ті відведено теж оригінальні балетні вставки в оформленні

нашої балерини, п-ни Роми Прийма. Сценічне оформле-ня А. Липчука.

З великою премією віта-ємо з новим творчим успіхом І. Алексевича, автора незабу-тих "Мамалів" і "Влакитної авантюри", що належить до золотого фонду в репертуарі був. Театральної Студії Й. Гриняка і залишається цінним вкладом в наш, такий скро-мний на еміграції, драматич-ний доробок.

Так само вітаємо поворот на сценічні дошки його брата, Мисона Чолгана, одного з найталановитіших учнів Теат-ральної Студії, який цим ра-зом, виступить ще й у ролі режисера. В постанові комедії п. Чолган поклав особливу увагу на темп і простоту гри, стараючись дати глядачеві ле-но окреслені, але в пастель-них тонах полані акторські образи, а внарі з тим — роз-крити у відвереному дзеркалі сатири образ історичної вже сьогодні "таборової епохи".

Все те разом — дотепний, гостро актуальний текст ко-медії, її музично-балетне оформлення, акторська об-лада, режисерія, напевно запев-няють її дотривувальний успіх сцени нашого, згрозитого на-добру, нову п'єсу, глядача.

Після недільної прем'єри в Джерзі Сіті, такі ж самі пре-м'єри "Загубленого скарба" відбудуться в Ньюарку, Пас-сейку, Філадельфії і нарешті в Нью Йорку.

І. Кер.

(статья членів Українського Народного Союзу, а тим самим і співпатників п'ятигати-міліонного Союзового майна!)

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО В. Череватона і Сина YARDLEY FURNITURE
Manufacturers of Upholstered Furniture
730 EAST 149th STREET
BRONX 55 NEW YORK
Tel.: CVpress 2-9521

Хто вчиться ТЕХНІЧНЕ КРЕСЛЕННЯ вже відтепер може користатися з улюбленої допомоги мною вишколених і за-авансованих креслярів, які безкорисно звалялися за ширення технічної освіти. За всіма інформаціями звертатися до п.п.:

1. BURLAKA, 13 Hanover St., Rochester, N. Y.
2. ZAJACK, Box 161, Colchester, Conn.
(для Hartford, Conn., і околиць) Andrew 7-4332)
3. SAHULENKO, 1925-3 Ave. So. Minneapolis, Minn.
4. SMYK, 7173 St. John St., Detroit 10, Mich.
Слідуючі громадяни хочуть улаштувати курси:

5. MILANOWSKY, Watervliet, N. Y.
6. SIRYK, 149 E. Main St., Amsterdam, N. Y.
7. CERKEWYCH, Eng., 350 Grove St., Jersey City, N. J.
Tel.: DElaware 2-0741

Д-р мед. ВОЛОДИМИР ПРОКОПІВ
ВІДКРИВ З ДНЕМ 16. ЛИСТОПАДА 1953 Р.
ЛІКАРСЬКУ ОРДИНАЦІЮ
при 2-й Евені, число 96 між 5 і 6 вулицями
в НЮ ПОРКУ — МАНГЕТТЕН.

Приймає:
вівторок, четвер, субота 2-8 вечора.
Телефон: SPRING 7-6517

МУЗИЧНІ ТВОРИ
ВАСИЛЯ БЕЗКОРОВАЙНОГО
Коляди на фортепіані \$1.00; Коляди на мін хор \$1.50;
Коляди на мужський хор \$2.00.
Легкі твори на фортепіані: Бог Премічний.
Нова радість І. Нова радість ІІ. Возвеселіся. Небо і земля.
Дивна нопна. Щедрик: Добрий вечір, В полі, полі, За-кувала зауленька по \$0.30
Замовляйте на адресу:
W. BEZKOROVAYNY, 354 Barnard St., Buffalo 6, N. Y.
Гроші платитися при отриманні нот.

УВАГА! Вийшла з друку нова книжка! УВАГА!
ПЕТРА КАРПЕНКА-ЕРІНЦІ
"СОЦІАТИ МОГО ЛЕПІОНУ"
Ціна з пересилкою 75 центів.
Замовлення слати на адресу:
Mrs. O. NORBAN, 5961 Seminole Street, Detroit 13, Mich.

Вже вийшов з друку
ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ
Український Православний КАЛЕНДАР
НА 1954 РІК.
Ціна \$1.75 з пересилкою. Замовляти:
UKRAINIAN ORTHODOX CALENDAR
P. O. Box 376 — So. Bound Brook, N. J.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ
СТУДЕНТСЬКА СЕКЦІЯ
Запрошує всіх своїх Членів на
ВІСІРІНКУ — ЗУСТРІЧ
із ВП. Інженерами-Членами Товариства, яка відбудеться
В СУВОТІ, 28. ЛИСТОПАДА 1953 Р.
в год. 7 вечора в Домівці Т-ва.
Присутність усіх Членів-Студентів — обов'язкова.
Адреса нової домівки:
78 ST. MARK'S PL. NEW YORK, N. Y. Tel.: GRamercy 3-8230

УВАГА! МІЛВОНИ, ВІС! УВАГА!

Повідомляється урядників і членів відділу 103
У. Н. Союзу, що
В НЕДІЛЮ, 6. ГРУДНЯ 1953 Р.
зараз по Службі Божій
відбудеться
В ЦЕРКОВІНІ ЗАЛІ, 1231 W. Scott St.,
Milwaukee, Wis.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

На ці збори повинні прибути обов'язково всі члени відділу. Крім того, запрошується на збори також і ті громадяни, що ще не с членами У. Н. Союзу, а цікавляться загальною громадською роботою У. Н. Союзу, про що саме говоритиме організатор У. Н. Союзу п. Д. Біленький.
Заряд Відділу.

ВИДАВНИЦТВО "ПУ-ГУ" ВІДНОВИЛО СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ І ПРОПОНУЄ ТАКІ КНИЖКИ:

1. С. Любомирський: "Між славою і смертю", роман про УПА, ілюстр. 8", 182 стор. \$.60
2. М. Янішевський і К. Яворський: "Останні дні штурму-репера", кінороман, ілюстр. 8", 136 стор. .80
3. Ч. Дікенс: "Давід Копперфілд", роман, ілюстрований, 8", стор. 92, ч. I. .45
4. Ч. Дікенс: "Давід Копперфілд", роман, ілюстрований, 8", стор. 92, ч. II. .45
5. Х. Г. Андерсен: "Дванадцять казок", ілюстр. 8", ст. 102 .90
6. Ю. Валко: "Інженер Марченко", фантастична повість, ілюстрована, 8", 74 стор. .45
7. Г. Тростер-Гопнер: "Останні дні Гітлера", ілюстр. 8", ст. 56 .35
8. Зорі і людська вдача. (Кожна сам собі порожбит), 16 ст. .10
9. С. Парфонович: "Загоріла полонина" (Бойківські оповідання), 8", 88 стор. .45
10. С. Парфонович: "Інші дні", новели, 8", 144 стор. .65
11. О. Гай-Гедоніо: "Кохання", лірико-сатирич. поема, 64 ст. .25
12. Комплет "ПУ-ГУ" за 1947 рік, 42 числа, у твердій оправі 6.00
13. Комплет "ПУ-ГУ" за 1948 рік, 31 число, у твердій оправі 5.00
14. Ів. Манило: "Байкар" (нові байки) 1.00
15. М. Орест: "Гість і господар" 1.00
16. В. Чаплік: "Пісня людського" 1.00

Звертаємо особливо увагу на книжку "Дванадцять Казок", ілю-строване видання, що добре надається на подарунки для дітей до свята св. Миколая та Різдва Нового Року.
З листівки виходить знов "ПУ-ГУ", Універсальний Ілю-стрований Месичний. Передплата в ЗДА і Канаді: на 6 місяців \$2.20 на один рік \$4.00, окреме число коштує 40 центів.
Передплата на "ПУ-ГУ" та замовлення на книжки прийматиме видавництво "ПУ-ГУ".
THE MAGAZINE "PU-HU", Gabelsbergstr. 3/III, Augsburg W. Germany.
та Редакція і Представництво "ПУ-ГУ" на ЗДА і Канаду: IWAN MANYLO, P. O. Box 3576, Philadelphia 22, Pa., U.S.A.
Книгарни і копюпортрати опуст.
Передплачує "ПУ-ГУ" Зголоситися до копюпортату!

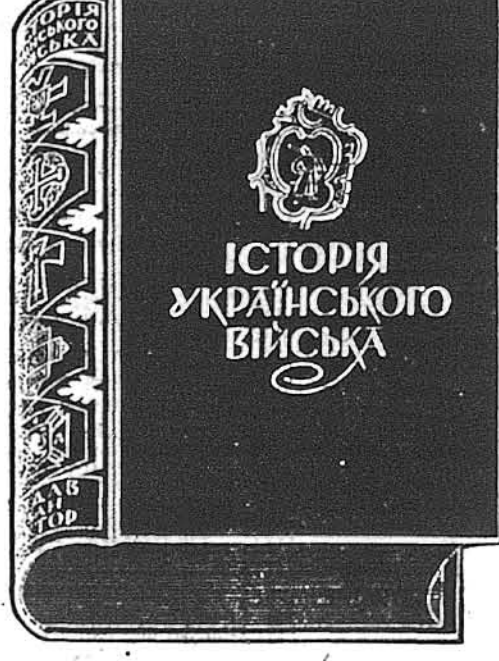
УВАГА! МЕШКАНЦІ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ!

ВІЧЕ

у справі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в Нью Йорку, під який закуплено "Стайлзент Касіно" і для висту-хання зйомлення та пливні найближчої діяльності Дирекції корпорації "Український Народний Дім в Нью Йорку" відбудеться у великій залі названого будинку при 140-142 — 2-га Евені,
В НЕДІЛЮ, 29 ЛИСТОПАДА Ц. Р. В ГОДИНІ 2:30 ПОПОЛУДНІ.

ВАРТІСНА КНИГА ДЛЯ КОЖНОГО!

ЦІННИЙ ДАРУНОК НА СВ. НИКОЛАЯ, РІЗДВО І НОВИЙ РІК!

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ

і висилається всім Передплатам, а новим замовцям за попереднім надісланням належності (у Канаді можна за післяплатою на пошті).

ЦІНА \$15.00 а пересилкою.

Книга має понад 800 сторін друку, формат 10х7х2, 1/2, цалів, гарний папір, опрацьована в повністю з мистецькими золотими витисками, понад 500 ілюстрацій, окремі таблиці, малі бої від княжих часів аж до Української Повстанської Армії. Окрема кольорова таблиця.

До старої "ІУВ" додані нові розділи про Карпатську Січ, Українську Дивізію і Українську Повстанську Армію з ілюстраціями разом коло 300 стор.

Замовлення просимо посилати до:

Ukrainian Book Club, Ltd.

834 1/2 MAIN STREET, WINNIPEG, MAN., CANADA

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Передплата тепер \$15.00. По виході з друку \$18.00. друкується і появиться в люти-березні 1954 р.

П РА Ц Я

ПОШУКУЮ ЖІНКИ
до домашньої праці. Мусить любити діти. Спання на місці, або ні. Близько автобусів в Maplewood, N. J.
Телефонувати:
South Orange 2-4332

Help Wanted Male—Female

ЖІНКИ РОБИТИ НА ДО ПРАЦІ
Потрібні досвідчені робітниця до прання односторонь сорочок і т. д. Добра платня, 40 год. тижнево, кошти транспорту від центрального пункту.
Director of Bldg Service
ROOSEVELT HOSPITAL
Metuchen, N. J.

П РА Ц Я

ЖІНКИ ПРОДАВНИЦІ
приворні, досвідчені в продаванні італійського й американського печива.
PICCOLO PASTRY SHOP
56 Spring Street
New York City

ПОМІЧНИЦЯ КУХОВАРКИ
Потрібно досвідчена жінка, що має досвід в праці в ресторанах. 5 днів в тижд. Власна кімната. Телефонувати: Mrs. Woods
Irvington 9-1514 or 9-3224

ОПЕРЕНТОРКИ
досвідчені в суцукані та комплетні одягах. Стали праця, добра платня.
DONNIE DRESS CO.
281 Grand Street
New York City

MISCELLANEOUS

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА
Український Базар
СТІННІ КАЛЕНДАРІ
на 1954

Релігійні і Загальні Календарі
Ціна одного примірника 40 шт.
12 за \$4.00; 25 за \$7.00; 50 за \$12.00; 100 за \$21.00.
Календарі: — Ukrainian, Polish, Russian and English.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ РЕЛІГІЙНІ
Українські, Польські і Російські.
Ціна за один дозень 75 центів.
50 карток — \$2.25
Спеціальна ціна за —
100 — 2.00 — 5.00

ІМПОРТОВАНІ ХУСТКИ
3 чистої 100% вовни — всі кольори — \$2.50 — 4.50 — 5.00 — 6.00.
Грудне зілля на шпирит кашель 75 ц. пачка.

ДЛЯ СВЯТ
Ми маємо опану пшеницю, мак, — мелений і цілий (Ground and whole) мед, гриби і сафран. Також маємо великий запас Д.М.С. ниток до вишивання, різні зори канви, панаму. Скоро шийте замовлення разом з поштовим переказом, або чеком, щоб ви на час отримали товар. Замовлень на C.O.D. не приймаємо.

UKRAINIAN BAZAAR
170 East 4th Street,
New York 9, N. Y.

ПЛАТІВКИ „СТІНСОН“
цінний святковий подарунок для Ваших Рідних і Знайомих
МИ ШЕ МАЄМО ОБМЕЖЕНІЙ ЗАПАС ПЛАТІВКО „НАТАЛІЯ ПОЛТАВНИ“
Щоб уникнути розчарування, замовляйте негайно!
ПОВНА ОПЕРА
17 нерозривних платівок, написаних визначними силами Київської Опери.
СПЕЦІАЛЬНО \$15.00
Альбом можна замовити у Вашій місцевій музичній крамниці, або написати до нас (зачекувати до замовлення чек або монет).

Постачання по всіх країнах. Домігальтесь повного Каталога українських і російських платівок „СТІНСОН“ в найближчій крамниці, або пишіть за ними до.

Union Square Music, Inc.
27 UNION SQUARE WEST, NEW YORK 3, N. Y.

Увага! Громадяни!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул. між 2-3 Евено.)

Ми на складі найбільший вибір фляцонних КАПЕЛЮХІВ власного виробу на осні і зimu, найкращої якості в найновіших фасонах і кольорах. — у нас купити капелюхи прийнятно до перебірки.

Притягуємо, що маємо відділ Мужської Галanterії, а саме першої якості сорочки знаної марки „JAYSON“, дощечки, светери з імпортованої вовни, парасолі й інші.

Простимо зайти і переконатись про високу якість матеріалу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наш оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної п'ятниці між 7-8 год. рано на хвилі 1480, (станція WHOM) та проф. Чубатого в суботу о год. 2:30 по пол. — Отворено щоденно до 8:30 веч. в п'ятницю і суботу до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст. 8, вул. Bet. 2—3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

П РА Ц Я
Help Wanted—Male

АВТОМОБІЛЬНІ МЕХАНІКИ. Розподіляють нових авт. продукції Крайслера. Потрібні два досвідчені механіки. Найкращі умови праці. Модерна крамниця. Добра платня для кваліф. осіб. Згодуватись особисто.
ПОТРІБНИЙ ЧОЛОВІК, що знає автотехніку. Нагода для того, що працював як помічник менеджера від автомобілів частин і хоче підвищення. Добра умова праці і зарп. Englewood Motors, 60 Rockwood Place, Englewood.

СЛЮСАР—ПІЛІНОВИЙ САМОСТІЙНИЙ
для плоских і циліндричних дверей.
Платні надсередні години.
J. W. RUNGE & CO.
432 Danforth Ave. Jersey City
DElaware 2-0104

ДОСВІДЧЕНІ
Машиністи „Toolmakers“ від 25 до 40 років до праці в Lebanon Valley, Pa., в розвиваючійся промисловій центрі. Стали праця, добра платня. Згодуватись:
I. AUMAN MACHINE CO.
4th Avenue and Spring Street
Lebanon, Pa.

СТОЛЯРИ
Дуже добра зарплата. Праця через цілий рік „Framing and sheathing“.

TERRACE FIRESIDE
YORK, PENNSYLVANIA
Зголошення до
MR. GARLAND
на місці.

АВТО МЕХАНІК
першокласний, першестро з досвідом Chevrolet. Свої знаряддя. Добра стада праці, не на рісє work. Висока зарплата, всі користи. Згодуватись:
ELMSLEY-CHEVROLET
12 Elm St., Montclair, N. J.

ХМАС GREETINGS
PETE & GENE VITELLO
власники VILLA
пропонують, щоб ви вчасно замовили місця для себе і своєї родини так, щоб могли розкошуватись славним традиційним святковим обідом.
GI. 7-9044 GI. 7-9695
98 Beach St., Stapleton, S. I. 4 NY

НАДІЙТЕ У ЛЕГКИХ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕРСОНАЛ СЕВІНГС!

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОД. МЕХАНІКИ І КУРСІ ІЗДІ
GR. 7-8951
КУРСІ МЕХАНІКИ
КУРСІ ІЗДІ АВТАМ
Історією для Вас про екзамен Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСІ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож в 1916.
L. GUSNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., біля 10th St.
NEW YORK CITY

НАПРАВА ГОДИННИКІВ І БІЖУТЕРІ
ZENON JEWELERS
343 Grove St., Jersey City, N. J.
Tel.: HEnderson 4-0486
Zenon Lewandowski, власник

Бістуйте в члені У. Н. С.
Bleyle
Камізаля і плетні жакети. Мужське і жіноче спідне білля.
Дощечки.
LODEN FREY — „МОНХЕН“
на холодні і воєні діт.
ВОВНИНІ ПЛАЦІ І КУРТКИ.
Улюблене „Schlösser“ Массо — спідне білля для жінок і чоловіків.
WM. LANDMESSER & SON
1653 SECOND AVENUE
NEW YORK CITY
(між 85 і 86 вул.)
Tel.: RE. 4-2106

БІЗНЕС ОПОРТУНІТИ
BOWLING ALLEYS & TAVERN
S. I. — з 8-кімнатним мешканцем домом з площею, що надається на будову газолінійної станції. Рухлива ділянка Staten Island. Голоситься GI. 7-9036 N-16 — A — Rm. 830, 11 West 42nd St., New York City.

PATERSON, N. J.
ТАВЕРНА, тиж. прихід \$2,000
РЕСТОРАН І ТАВЕРНА, тиж. прихід \$1,200. Ціна \$9,000.
ТАВЕРНА І АПАРТ. будинок, тижнев. прихід таверни \$1,000. Рент з апар. і крамниці \$500 місячно. Загальна ціна \$35,000. Маємо на продаж багато різного роду бізнесів.
WILLIAM T. MASSAKER
281 Union Ave., Paterson, N. J.
Maibury 4-1317
Отворено до 8. веч. в нед. 1-5.

Підприємство Почтавання для авт і направа ролів, положене в найкращій частині повіту Nassau, L. I. Власник змушений продати з причини вилучу за низьку ціну того, що є на складі. Для отримання інформації телефонуйте або пишіть P. J. Martin, HOLIS 5-7417, Box N 3 Rm. 830, 11 W. 42nd St., New York City.

DEL — GROC. — BEER
5-кімнатне помешкання, 2-автотий гараж. Glendale продає з витратою, знаменитий бас, 9-стопова скриня на делікатеси, 12-ступовий холодильник, прилад. Рент \$125 місячно. Година від под. до чети. 7 перед под. до 9 веч. в неділю закінчено. Ціна разом із складом \$4,500.
EV. 2-8012

MISCELLANEOUS
IF MOTHER CAME FROM IRELAND
(or Any Other Nice Place)
HONEST NOW When Did You Last GIVE A MOTHER or SWEETHEART A REAL TREAT?
Mother and the Whole World Knows There is Nothing Like Pure Irish Linen Damask. SPECIAL OFFER... 59"x74" White Spoke Stitched Irish linen Damask Table Cloth and 6 matching napkins. Boxed set \$10.95
FINE COUNTRY IRISH LINEN CHECK DISH TOWELS 39¢ ea. Also Colored Belgian Damask Boxed Sets from \$1.85
CALL Sterling 3-6056 OR IRISH LYONS INDUSTRIES
599-601 WASHINGTON AVE. (Near Atlantic Ave.) Brooklyn, N. Y.

ЕЛЕКТРИЧНІ ПОІЗДИ
повна ліній; іграшки і ляльки, приналежності всі знайшові картки. Пристайте з нашим кредитового плану.
CARL L. VOOSSEN
828 Manhattan Ave. B'klyn, N.Y.
EV. 3-6067
ХОЛОДИЛЬНИКИ
Гарантовані, дуже добрі!
Спеціальна ціна — \$25 за штуку.
1659 3rd Ave., (93rd St.) N.Y.C.
EN. 9-3339

Dr. LESTER MANN
Оптомист
БАДАННЯ ОЧЕЙ
89 SMITH STREET
PERTH AMBOY, N. J.
ГОДИНИ ПРИЙНЯТЬ:
ЩОДЕННО ДО 8:00 P.M.
В СУБОТУ ДО 6:00 P.M.
В СЕРЕДУ ДО 12:00 ПОЛУДНЯ
Телефон: Hillcrest 2-2027

ЦІНИ НА ФУТРА ПАДУТЬ!
НАШІ НАЙНИЖЧІ ЦІНИ! Тому, що з огляду на довгу теплу погоду наш магазин переповнений, ми знижили ціни до мінімуму, щоб їх випродати. Користайтеся з цієї великої нагоди продажу і зайдіть ще сьогодні.
КУПУЙТЕ СЬОГОДНІ В НЕДІЛЮ ТАКОЖ! ВІДЧИНЕНО ДО 5-ОЇ ПОЛУДНІ.
Понеділок! Вівторок! Среда! Від 8-6 вечора.

УВАГА! Чудові першокласні чорно-фарбовані
PERSIAN-ПЛАЦІ '188
Mink-trim Black-dyed Persian-плаці... \$248
Brown-dyed Let-Out Muskrat-футра... \$248
Let-Out Sheared Raccoon-футра... \$188
Інші першокласні футра до \$788

Вигідні умови сплати
Чудові можливості закупу.
Black-dyed Persian Paw-Плаци Dyed Mouton processed Lamb \$48
Silverblue-dyed Muskrat-Плаци \$88
Brown-dyed Muskrat-футра \$248
Black-dyed Persian-Плаци \$188
Natural Gray Persian-Плаци \$188
Інші гарні футра від \$38 до \$788

На імпортованих футрах зазначена країна, до з неї вони походять. Додаткова така і плін бюджету. Вибірні різдвяні подарунки резервуються по заплаті заводу. Узда виділо на 5-ий поверх до фабричного продажного складу. Приходіть ще сьогодні.

JAYSON FUR ASSOCIATES INC.
In the Heart of The FUR CENTER
158 W. 29th St., Nr. 7th Ave., Fifth Floor. CH 4-8554

П РА Ц Я
Help Wanted—Male

АВТОМОБІЛЬНІ МЕХАНІКИ. Розподіляють нових авт. продукції Крайслера. Потрібні два досвідчені механіки. Найкращі умови праці. Модерна крамниця. Добра платня для кваліф. осіб. Згодуватись особисто.
ПОТРІБНИЙ ЧОЛОВІК, що знає автотехніку. Нагода для того, що працював як помічник менеджера від автомобілів частин і хоче підвищення. Добра умова праці і зарп. Englewood Motors, 60 Rockwood Place, Englewood.

СЛЮСАР—ПІЛІНОВИЙ САМОСТІЙНИЙ
для плоских і циліндричних дверей.
Платні надсередні години.
J. W. RUNGE & CO.
432 Danforth Ave. Jersey City
DElaware 2-0104

ДОСВІДЧЕНІ
Машиністи „Toolmakers“ від 25 до 40 років до праці в Lebanon Valley, Pa., в розвиваючійся промисловій центрі. Стали праця, добра платня. Згодуватись:
I. AUMAN MACHINE CO.
4th Avenue and Spring Street
Lebanon, Pa.

СТОЛЯРИ
Дуже добра зарплата. Праця через цілий рік „Framing and sheathing“.

TERRACE FIRESIDE
YORK, PENNSYLVANIA
Зголошення до
MR. GARLAND
на місці.

АВТО МЕХАНІК
першокласний, першестро з досвідом Chevrolet. Свої знаряддя. Добра стада праці, не на рісє work. Висока зарплата, всі користи. Згодуватись:
ELMSLEY-CHEVROLET
12 Elm St., Montclair, N. J.

ХМАС GREETINGS
PETE & GENE VITELLO
власники VILLA
пропонують, щоб ви вчасно замовили місця для себе і своєї родини так, щоб могли розкошуватись славним традиційним святковим обідом.
GI. 7-9044 GI. 7-9695
98 Beach St., Stapleton, S. I. 4 NY

НАДІЙТЕ У ЛЕГКИХ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕРСОНАЛ СЕВІНГС!

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОД. МЕХАНІКИ І КУРСІ ІЗДІ
GR. 7-8951
КУРСІ МЕХАНІКИ
КУРСІ ІЗДІ АВТАМ
Історією для Вас про екзамен Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСІ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож в 1916.
L. GUSNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., біля 10th St.
NEW YORK CITY

НАПРАВА ГОДИННИКІВ І БІЖУТЕРІ
ZENON JEWELERS
343 Grove St., Jersey City, N. J.
Tel.: HEnderson 4-0486
Zenon Lewandowski, власник

Бістуйте в члені У. Н. С.
Bleyle
Камізаля і плетні жакети. Мужське і жіноче спідне білля.
Дощечки.
LODEN FREY — „МОНХЕН“
на холодні і воєні діт.
ВОВНИНІ ПЛАЦІ І КУРТКИ.
Улюблене „Schlösser“ Массо — спідне білля для жінок і чоловіків.
WM. LANDMESSER & SON
1653 SECOND AVENUE
NEW YORK CITY
(між 85 і 86 вул.)
Tel.: RE. 4-2106

БІЗНЕС ОПОРТУНІТИ
BOWLING ALLEYS & TAVERN
S. I. — з 8-кімнатним мешканцем домом з площею, що надається на будову газолінійної станції. Рухлива ділянка Staten Island. Голоситься GI. 7-9036 N-16 — A — Rm. 830, 11 West 42nd St., New York City.

PATERSON, N. J.
ТАВЕРНА, тиж. прихід \$2,000
РЕСТОРАН І ТАВЕРНА, тиж. прихід \$1,200. Ціна \$9,000.
ТАВЕРНА І АПАРТ. будинок, тижнев. прихід таверни \$1,000. Рент з апар. і крамниці \$500 місячно. Загальна ціна \$35,000. Маємо на продаж багато різного роду бізнесів.
WILLIAM T. MASSAKER
281 Union Ave., Paterson, N. J.
Maibury 4-1317
Отворено до 8. веч. в нед. 1-5.

Підприємство Почтавання для авт і направа ролів, положене в найкращій частині повіту Nassau, L. I. Власник змушений продати з причини вилучу за низьку ціну того, що є на складі. Для отримання інформації телефонуйте або пишіть P. J. Martin, HOLIS 5-7417, Box N 3 Rm. 830, 11 W. 42nd St., New York City.

DEL — GROC. — BEER
5-кімнатне помешкання, 2-автотий гараж. Glendale продає з витратою, знаменитий бас, 9-стопова скриня на делікатеси, 12-ступовий холодильник, прилад. Рент \$125 місячно. Година від под. до чети. 7 перед под. до 9 веч. в неділю закінчено. Ціна разом із складом \$4,500.
EV. 2-8012

MISCELLANEOUS
IF MOTHER CAME FROM IRELAND
(or Any Other Nice Place)
HONEST NOW When Did You Last GIVE A MOTHER or SWEETHEART A REAL TREAT?
Mother and the Whole World Knows There is Nothing Like Pure Irish Linen Damask. SPECIAL OFFER... 59"x74" White Spoke Stitched Irish linen Damask Table Cloth and 6 matching napkins. Boxed set \$10.95
FINE COUNTRY IRISH LINEN CHECK DISH TOWELS 39¢ ea. Also Colored Belgian Damask Boxed Sets from \$1.85
CALL Sterling 3-6056 OR IRISH LYONS INDUSTRIES
599-601 WASHINGTON AVE. (Near Atlantic Ave.) Brooklyn, N. Y.

ЕЛЕКТРИЧНІ ПОІЗДИ
повна ліній; іграшки і ляльки, приналежності всі знайшові картки. Пристайте з нашим кредитового плану.
CARL L. VOOSSEN
828 Manhattan Ave. B'klyn, N.Y.
EV. 3-6067
ХОЛОДИЛЬНИКИ
Гарантовані, дуже добрі!
Спеціальна ціна — \$25 за штуку.
1659 3rd Ave., (93rd St.) N.Y.C.
EN. 9-3339

Dr. LESTER MANN
Оптомист
БАДАННЯ ОЧЕЙ
89 SMITH STREET
PERTH AMBOY, N. J.
ГОДИНИ ПРИЙНЯТЬ:
ЩОДЕННО ДО 8:00 P.M.
В СУБОТУ ДО 6:00 P.M.
В СЕРЕДУ ДО 12:00 ПОЛУДНЯ
Телефон: Hillcrest 2-2027

ЦІНИ НА ФУТРА ПАДУТЬ!
НАШІ НАЙНИЖЧІ ЦІНИ! Тому, що з огляду на довгу теплу погоду наш магазин переповнений, ми знижили ціни до мінімуму, щоб їх випродати. Користайтеся з цієї великої нагоди продажу і зайдіть ще сьогодні.
КУПУЙТЕ СЬОГОДНІ В НЕДІЛЮ ТАКОЖ! ВІДЧИНЕНО ДО 5-ОЇ ПОЛУДНІ.
Понеділок! Вівторок! Среда! Від 8-6 вечора.

УВАГА! Чудові першокласні чорно-фарбовані
PERSIAN-ПЛАЦІ '188
Mink-trim Black-dyed Persian-плаці... \$248
Brown-dyed Let-Out Muskrat-футра... \$248
Let-Out Sheared Raccoon-футра... \$188
Інші першокласні футра до \$788

Вигідні умови сплати
Чудові можливості закупу.
Black-dyed Persian Paw-Плаци Dyed Mouton processed Lamb \$48
Silverblue-dyed Muskrat-Плаци \$88
Brown-dyed Muskrat-футра \$248
Black-dyed Persian-Плаци \$188
Natural Gray Persian-Плаци \$188
Інші гарні футра від \$38 до \$788

На імпортованих футрах зазначена країна, до з неї вони походять. Додаткова така і плін бюджету. Вибірні різдвяні подарунки резервуються по заплаті заводу. Узда виділо на 5-ий поверх до фабричного продажного складу. Приходіть ще сьогодні.

JAYSON FUR ASSOCIATES INC.
In the Heart of The FUR CENTER
158 W. 29th St., Nr. 7th Ave., Fifth Floor. CH 4-8554

П РА Ц Я
Help Wanted—Male

АВТОМОБІЛЬНІ МЕХАНІКИ. Розподіляють нових авт. продукції Крайслера. Потрібні два досвідчені механіки. Найкращі умови праці. Модерна крамниця. Добра платня для кваліф. осіб. Згодуватись особисто.
ПОТРІБНИЙ ЧОЛОВІК, що знає автотехніку. Нагода для того, що працював як помічник менеджера від автомобілів частин і хоче підвищення. Добра умова праці і зарп. Englewood Motors, 60 Rockwood Place, Englewood.

СЛЮСАР—ПІЛІНОВИЙ САМОСТІЙНИЙ
для плоских і циліндричних дверей.
Платні надсередні години.
J. W. RUNGE & CO.
432 Danforth Ave. Jersey City
DElaware 2-0104

ДОСВІДЧЕНІ
Машиністи „Toolmakers“ від 25 до 40 років до праці в Lebanon Valley, Pa., в розвиваючійся промисловій центрі. Стали праця, добра платня. Згодуватись:
I. AUMAN MACHINE CO.
4th Avenue and Spring Street
Lebanon, Pa.

СТОЛЯРИ
Дуже добра зарплата. Праця через цілий рік „Framing and sheathing“.

TERRACE FIRESIDE
YORK, PENNSYLVANIA
Зголошення до
MR. GARLAND
на місці.

АВТО МЕХАНІК
першокласний, першестро з досвідом Chevrolet. Свої знаряддя. Добра стада праці, не на рісє work. Висока зарплата, всі користи. Згодуватись:
ELMSLEY-CHEVROLET
12 Elm St., Montclair, N. J.

ХМАС GREETINGS
PETE & GENE VITELLO
власники VILLA
пропонують, щоб ви вчасно замовили місця для себе і своєї родини так, щоб могли розкошуватись славним традиційним святковим обідом.
GI. 7-9044 GI. 7-9695
98 Beach St., Stapleton, S. I. 4 NY

НАДІЙТЕ У ЛЕГКИХ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕРСОНАЛ СЕВІНГС!

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОД. МЕХАНІКИ І КУРСІ ІЗДІ
GR. 7-8951
КУРСІ МЕХАНІКИ
КУРСІ ІЗДІ АВТАМ
Історією для Вас про екзамен Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСІ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож в 1916.
L. GUSNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., біля 10th St.
NEW YORK CITY

НАПРАВА ГОДИННИКІВ І БІЖУТЕРІ
ZENON JEWELERS
343 Grove St., Jersey City, N. J.
Tel.: HEnderson 4-0486
Zenon Lewandowski, власник

Бістуйте в члені У. Н. С.
Bleyle
Камізаля і плетні жакети. Мужське і жіноче спідне білля.
Дощечки.
LODEN FREY — „МОНХЕН“
на холодні і воєні діт.
ВОВНИНІ ПЛАЦІ І КУРТКИ.
Улюблене „Schlösser“ Массо — спідне білля для жінок і чоловіків.
WM. LANDMESSER & SON
1653 SECOND AVENUE
NEW YORK CITY
(між 85 і 86 вул.)
Tel.: RE. 4-2106

БІЗНЕС ОПОРТУНІТИ
BOWLING ALLEYS & TAVERN
S. I. — з 8-кімнатним мешканцем домом з площею, що надається на будову газолінійної станції. Рухлива ділянка Staten Island. Голоситься GI. 7-9036 N-16 — A — Rm. 830, 11 West 42nd St., New York City.

PATERSON, N. J.
ТАВЕРНА, тиж. прихід \$2,000
РЕСТОРАН І ТАВЕРНА, тиж. прихід \$1,200. Ціна \$9,000.
ТАВЕРНА І АПАРТ. будинок, тижнев. прихід таверни \$1,000. Рент з апар. і крамниці \$500 місячно. Загальна ціна \$35,000. Маємо на продаж багато різного роду бізнесів.
WILLIAM T. MASSAKER
281 Union Ave., Paterson, N. J.
Maibury 4-1317
Отворено до 8. веч. в нед. 1-5.

Підприємство Почтавання для авт і направа ролів, положене в найкращій частині повіту Nassau, L. I. Власник змушений продати з причини вилучу за низьку ціну того, що є на складі. Для отримання інформації телефонуйте або пишіть P. J. Martin, HOLIS 5-7417, Box N 3 Rm. 830, 11 W. 42nd St., New York City.

DEL — GROC. — BEER
5-кімнатне помешкання, 2-автотий гараж. Glendale продає з витратою, знаменитий бас, 9-стопова скриня на делікатеси, 12-ступовий холодильник, прилад. Рент \$125 місячно. Година від под. до чети. 7 перед под. до 9 веч. в неділю закінчено. Ціна разом із складом \$4,500.
EV. 2-8012

MISCELLANEOUS
IF MOTHER CAME FROM IRELAND
(or Any Other Nice Place)
HONEST NOW When Did You Last GIVE A MOTHER or SWEETHEART A REAL TREAT?
Mother and the Whole World Knows There is Nothing Like Pure Irish Linen Damask. SPECIAL OFFER... 59"x74" White Spoke Stitched Irish linen Damask Table Cloth and 6 matching napkins. Box